
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Sammanträdesdatum: 2023-05-02—2023-05-03

Innehållsförteckning

Au § 110 Budget 2024 - 2026 Sätters kommun 5

- Plats och tid:** Skönviks konferenscenter tisdagen den 2 maj
kl 08.15-15.00
Kommunstyrelsens sammanträdesrum på
Rådhuset, onsdagen den 3 maj kl 08.15-11.45
- Beslutande:** Mats Nilsson, (S) ordförande
Hans Johansson (C) vice ordförande
Caroline Willfox (M), 2:e vice ordförande,
Annika Karlsson, (S)
Christer Eriksson (M)
- Övriga deltagare:** Margareta Jakobsson, kommunsekreterare
Marita Skog, kommundirektör
Catherine Hellgren, ekonomichef,
- Utses att justera:** Hans Johansson
- Justeringens plats och tid:** Rådhuset i Säter
- Paragrafer:** 110

Underskrifter:

Sekreterare

Ordförande

_____
Margareta Jakobsson

_____
Mats Nilsson

Justerande

_____
Hans Johansson

Anslag/bevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

- Organ:** Kommunstyrelsens arbetsutskott
- Sammanträdesdatum:** 2023-05-02—2023-05-03
- Datum för anslags uppsättande:** 2023-05-04
- Datum för anslags nedtagande:** 2023-05-26
- Förvaringsplats för protokollet:** Kommunstyrelsesektorn

Närvarande tisdagen den 2 maj 08.15-15.00 Skönviks konferenscenter

Helena Andersson (S), ordförande barn- och utbildningsnämnden

Kristina Hult (C), vice ordförande kulturnämnden

Stefan Dangardt (L)

Sune Hemmingsson (C), ordförande socialnämnden

Karin Frejd, (C), ordförande samhällsbyggnadsnämnden

Daniel Ericgörs (KD)

Marie Javanainen, (C) vice ordförande barn- och utbildningsnämnden 13.00-15.00

Lennart Götesson (S), ordförande kulturnämnden

Andreas Bertilsson (S), vice ordförande samhällsbyggnadsnämnden

Magnus Gabrielsson (MP)

August Louthander (M), 2:e vice ordförande samhällsbyggnadsnämnden

Hans-Göran Steneryd (S), vice ordförande socialnämnden 08.15-12.00

Roger Carlsson (SD)

Göran Johansson (V)

Göran Söderqvist (M), 2:e vice ordförande Säterbostäder AB

Roger Siljeholm, (M), 2:e vice ordförande socialnämnden

Andreas Mossberg, sektorchef samhällsbyggnadssektorn

Anette Kotilainen, kulturchef

Emma Söderlund, ekonom kommunstyrelsessektorn

Malin Karhu Birgersson, sektorchef kommunstyrelsessektorn

Ingalill Frank, sektorchef sociala sektorn

Emma Solin, ekonom, sociala sektorn

Stefan Forsmark, sektorchef barn- och utbildningssektorn

Henry Surakka, ekonom, barn- och utbildningssektorn

Veronica Carlsson, ekonom, samhällsbyggnadssektorn

Närvarande onsdagen den 3 maj kl 08.15- 11.00 Rådhuset

Helena Andersson (S), ordförande barn- och utbildningsnämnden

Kristina Hult (C), vice ordförande kulturnämnden

Stefan Dangardt (L)

Sune Hemmingsson (C), ordförande socialnämnden

Karin Frejd, (C), ordförande samhällsbyggnadsnämnden

Daniel Ericgörs (KD)

Marie Javanainen, (C) vice ordförande barn- och utbildningsnämnden

Lennart Götesson (S), ordförande kulturnämnden

Andreas Bertilsson (S), vice ordförande samhällsbyggnadsnämnden

Magnus Gabrielsson (MP)

August Louthander (M), 2:e vice ordförande samhällsbyggnadsnämnden

Hans-Göran Steneryd (S), vice ordförande socialnämnden

Roger Carlsson (SD)
Göran Johansson (V)
Göran Söderqvist (M), 2:e vice ordförande Säterbostäder AB
Andreas Mossberg, sektorchef samhällsbyggnadssektorn
Anette Kotilainen, kulturchef
Emma Söderlund, ekonom kommunstyrelsesektorn
Malin Karhu Birgersson, sektorchef kommunstyrelsesektorn
Ingalill Frank, sektorchef sociala sektorn
Emma Solin, ekonom, sociala sektorn
Stefan Forsmark, sektorchef barn- och utbildningssektorn
Henry Surakka, ekonom, barn- och utbildningssektorn
Veronica Carlsson, ekonom, samhällsbyggnadssektorn

Au § 110 Budget 2024 - 2026 Sätters kommun

KS2023/0049

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att följa föreslagen tidsplan för budget 2024 för fortsatt budgetprocess 2023.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att besluta att fastställa förslag till budget 2024 och plan för 2025-2026 enligt:

1. Fastställa driftsbudgetram för 2024, 838 531 000 kr. Bilaga 2 Au § 110/23.
2. Fastställa investeringsbudgetram för 2024, 109 417 000 kr. Bilaga 3 Au § 110/23.
3. Fastställa totala driftsbudgetramar för 2025 och 2026 för kommunen enligt följande:
Driftsbudgetramar:
2025: 843 000 000 kr
2026: 871 000 000 kr
4. Fastställa investeringsbudgetramar för 2025 och 2026
Investeringsramar:
2025: 128 480 000 kr
2026: 131 693 000 kr
5. Fastställa finansiella mål 2024-2026. Bilaga 1 Au § 110/23.
6. Bemyndiga kommunstyrelsen att ianspråktaga upp till 500 000 kr per ärende av medel som innebär förändring av det egna kapitalet.
7. Bemyndiga samhällsbyggnadsnämnden att för kommunens räkning förvärva eller överlåta fastigheter eller fastighetsdel till ett belopp om högst 500 000 kr per ärende.
8. Bemyndiga kommunstyrelsen att för kommunens räkning förvärva eller överlåta fastigheter eller fastighetsdel till ett belopp om högst 10 000 000 kr per ärende.
9. Bemyndiga kommunstyrelsen under år 2024 att omsätta och uppta nya lån upp till 500 000 000 kr, samt utnyttja krediten om 38 000 000 kr på kommunens koncernkonto.
10. Såsom egen skuld ingå borgen för Säterbostäder AB:s låneförpliktelser upp till totalt högsta lånebelopp om 435 000 000 kr, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Det totala högsta lånebeloppet skall beräknas på skuldebrevens respektive ursprungliga belopp.

Au § 110 forts

11. Såsom för egen skuld ingå borgen för Säter Kommun Fastighets AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 2 400 000 kr, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Det totala högsta lånebeloppet skall beräknas på skuldebrevens respektive ursprungliga lånebelopp.
12. Bemyndiga kommunstyrelsen att besluta om budgetförutsättningar för 2025-2027.

Protokollsanteckning

Oppositionen lämnar in en skrivelse med oppositionens inriktning gällande budget 2024. Bilaga 4 Au § 110/23.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Förslag till budget 2024 och plan 2025-2026.

Genomgång och presentation av respektive nämnds/sectors budgetförslag samt förslag till budget 2024 och plan för 2025-2026. Genomgång av intäktsläget, de samlades äskanden i drift och investeringsbudgetar samt övriga ärenden som skall behandlas i samband med budget.

Befolkningsprognos i enlighet med budgetdirektiv 2024-2026. Beräkningsgrunden uppgår till 11 330 för budget 2024, 11 380 invånare för budget 2025 och 11 480 för budget 2026.

Den senaste skatteunderlagsprognosen per 2023-02-16 innebär en ökning av skatteintäkter och generella bidrag/utjämning för 2024 med 8,5 mkr till 817,1 mkr.

Inga ytterligare generella medel till kommuner i vårpropositionen. Det kommer en ny skatteunderlagsprognos per 2023-04-27 som kan komma att påverka skatteunderlaget. Inför höstens arbete med reviderad budget bör mer klarhet kunna erhållas vad gäller om extra medel kommer att tillskjutas och regeringens budgetproposition beräknas presenteras senast den 20 september.

Kommunen påverkas starkt av omvärldsfaktorer med kostnadsökningar, höga pensionskostnader, löneökningar, kraftigt ökade räntekostnader mm. Kommunen befars göra ett stort underskott. På grund av det ansträngda ekonomiska läget behöver åtgärder för besparingar tas fram och investeringsnivåerna kommer att behöva anpassas under perioden.

Au § 110 forts

Besparingar föreslås kunna göras med ca 15 mkr och sedan kan nivån på uttag av pensionsmedel anpassas. Förslag på effektiviseringsåtgärder kan indelas i personalfrågor som berör anställningsstopp, återbesättningsprövning, pensionsavgångar, vikarieverksamhet, sjuktal, tjänstesamverkan mellan sektorer mm. Besparingsåtgärder i form av verksamhetsanpassning behöver också göras som kan innebära att tex införa inköpsstopp, se över servicenivåer, konsultuppdrag, bidrag, lokaler/hyresavtal, mark & skogsbestånd samt att minska investeringsnivåer.

Även med dessa åtgärder kommer de finansiella målen inte att kunna uppnås under perioden 2024 till 2026.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Budget 2024-2026 med finansiella mål - Budgetberedning 2-3 maj 2023

Bilaga 2: Driftsbudget 2024 per nämnd/sector

Bilaga 3: Investeringsbudgetramar 2024-2026 per nämnd

**Förslag Budget 2024-2026 med finansiella mål
Budgetberedning 2-3 maj 2023**

2023-05-03

**SÄTERS
KOMMUN**

Innehåll

1	Samhällsekonomisk utveckling	3
2	Finansiella mål inom Sätters kommun	6
2.1	Inledning	6
2.2	Intäktsutvecklingen	7
2.3	Resultatmål	8
2.4	Investeringar	9
2.5	Skuldsättning	10
2.6	Pensionsförvaltning	11
3	God ekonomisk hushållning.....	12
4	Mål för verksamheten	13
4.1	Vision	13
4.2	Strategiska mål	13
5	Övriga planeringsgrunder.....	14
5.1	Personalkostnadsökningar och övriga kostnadsökningar	14
5.2	Räntekostnader	15
5.3	Avgifter	15
5.4	Driftbudgetramar totalt	16
5.5	Budgetteknik	16
6	Driftbudgetramar per nämnd/sector	17
7	Investeringsbudget 2024-2026 per nämnd	18
8	Finansiella rapporter	19
8.1	Resultaträkning	19
8.2	Balansräkning	20
9	Tidplan budget 2024	21

1 Samhällsekonomisk utveckling

Den 17 april presenterade regeringen 2023 års ekonomiska vårproposition och vårändringsbudget för 2023. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har sammanställt de viktigaste förslagen och förändringarna i vårpropositionen och vårändringsbudgeten för kommuner i cirkulär 23:19 och för regioner i EkonomiNytt 05/2023. Den ekonomiska vårpropositionen syftar till att ange politikens inriktning för perioden 2023–2025 och vårändringsbudgeten anger förändringar i årets budget.

Sammanfattning av de större satsningarna för kommuner:

- Inga ytterligare generella medel till kommuner
- 400 miljoner kronor till komvux för 2023
- Familjehemssubventionen utökas med 100 miljoner kronor
- Tillfälligt högt och förlängt bostadsbidrag för barnfamiljer

Prognoser och kalkyler i vårpropositionen

Här följer SKR:s sammanfattning av den samhällsekonomiska utveckling som vårbudgeten baseras på. Beräkningsperioden sträcker sig mellan 2023 och 2026. Propositionens beräkningar har beaktat inkommande statistik till och med den 8 mars 2023.

Sammanfattande punkter:

Svensk ekonomi bedöms vara i lågkonjunktur 2023 och 2024. Botten på lågkonjunkturen beräknas nås 2024, därefter stärks konjunkturen. Kalkylerna antar ett balanserat konjunkturläge 2026.

- Inflationen antas gradvis minska under 2023 men förbli fortsatt hög en tid. Den högsta KPIF-inflationen ligger bakom oss; och helårsgenomsnittet för KPIF stiger långsammare i år än 2022, 5,9 procent jämfört med 7,7 procent. KPIF-inflationen för 2023 förväntas dock bli något högre än föregående år. En årlig löneökningstakt om 3,6–3,7 procent antas för samtliga år för perioden 2023–2026. Detta beaktar inte Industriavtalet, som slöts den 31 mars och som innebär en högre löneökningstakt i år och nästa år än vad regeringen räknar med.
- Den svaga BNP-tillväxten antas med fördröjning sätta avtryck i arbetsmarknaden 2023, genom minskande sysselsättningstillväxt och en tydlig ökning av arbetslösheten. Antalet arbetade timmar beräknas sjunka rejält helåret 2024. Detta följer av, dels antagandet om sjunkande medelarbetstid, dels av en prognos om minskande offentlig sysselsättning. Nästa år antas kommunal konsumtion minska. Detta följer av regeringens principer för prognoser som innebär att ”endast beslutade och aviserade förändringar av skatteregler och statens utgifter beaktas”; volymen av kommunal konsumtion begränsas således av en svag utveckling av statsbidragen till kommuner och regioner. Antal sysselsatta respektive arbetade timmar i offentlig sektor sjunker därför 2024 med 2,1 procent respektive 2,7 procent. Minskande total sysselsättning ger även att arbetslösheten toppar nästa år, på 8,3 procent för helåret.

Tabell 1. Nyckeltal för regeringens prognos

Procentuell förändring om inte annat anges; prognoser från BP 2023 inom parentes (november 2022)

Nyckeltal	2022	2023	2024	2025	2026
BNP ¹	2,7 (2,6)	-0,8 (-0,2)	1,2 (2,0)	2,8 (3,4)	3,0
Arbetade timmar ¹	2,4 (2,2)	0,4 (0,6)	-0,6 (0,8)	1,2 (2,0)	1,6
Andel arbetslösa	7,5 (7,4)	7,9 (7,7)	8,3 (7,5)	8,2 (7,2)	7,5
BNP-gap ²	1,3 (0,2)	-1,3 (-1,7)	-1,9 (-1,5)	-1,0 (0,0)	0,0
Timlöner ³	2,7 (2,7)	3,7 (3,6)	3,6 (3,5)	3,6 (3,5)	3,6
KPI, årsgenomsnitt	8,4 (8,6)	8,8 (8,3)	3,6 (3,0)	1,9 (2,5)	1,9
KPIF, årsgenomsnitt	7,7 (7,9)	5,9 (5,2)	2,2 (2,0)	2,0 (2,0)	2,0
Prisbasbelopp, tusental kronor	48,3 (48,3)	52,5 (52,5)	57,5 (57,3)	59,5 (59,0)	60,5
Finansiellt sparande i off. sektor ⁴	0,7 (0,6)	-0,4 (0,2)	-0,6 (0,4)	0,2 (1,4)	1,4
Strukturellt sparande i off. sektor ²	0,0 (0,4)	0,0 (0,7)	0,6 (1,2)	1,1 (1,8)	1,7
Konsoliderad bruttoskuld ⁵	33,0 (31,8)	31,0 (29,4)	31,0 (28,6)	29,8 (26,2)	27,7

1) Kalenderkorrigerat. 2) Andel av potentiell BNP. 3) Konjunkturlönestatistiken. 4) Andel av BNP.

Källor: 2023 års ekonomiska vårproposition samt budgetpropositionen för 2023.

Jämförelse med budgetpropositionen för 2023. Prognoserna för BNP- och timtillväxten är nedreviderade 2023 och 2024. Störst revidering har skett för bedömningen av antalet timmar 2024, som är nedreviderad med 1,4 procentenheter av orsaker som nämnts ovan.

KPIF-inflationen är tydligt uppreviderad för 2023 samt marginellt uppreviderad för 2024. Revideringarna för KPI är liknande, men med större revideringar båda åren varav den största gäller 2024 (med anledning av högre ränteprogner). Även löneökningarna har skrivits upp något. Det finansiella sparandet i offentlig sektor beräknas bli betydligt svagare 2023 och 2024 jämfört med tidigare. Båda dessa år visar numera underskott. Den konsoliderade bruttoskulden antas, likt tidigare, gradvis sjunka men i långsammare takt givet att ett svagt överskott i tidigare prognos nu vänts till underskott. Skuldkvoten ligger dock 2–4 procentenheter högre än tidigare vilket främst beror på att utfallet för 2022 blev högre än väntat i prognosen.

Jämförelse med SKR:s senaste beräkningar

Nedan kommenteras några skillnader, jämfört med de bedömningar som gjordes till SKR:s senaste skatteunderlagsprognos (den 16 februari), se MakroNytt 1/2023. I den prognos som SKR kommer att publicera den 27 april kommer information till och med den 20 april att beaktas.

Regeringen räknar med en något mindre nedgång för svensk BNP i år jämfört med SKR:s senaste prognos, samt med något högre BNP-tillväxt 2024 (liksom åren 2025 och 2026). Däremot beräknar regeringen en klart svagare utveckling för antalet arbetade timmar: en något svagare ökning syns redan i år, men framförallt framträder skillnaden nästa år då regeringen antar en tydlig nedgång. Fram till och med 2026 innebär regeringens prognos en ackumulerad ökning som är 1,5 procentenheter

mindre än i SKR:s prognos. Detta får tydlig konsekvens på jämförelse av våra prognoser för skatteunderlaget. Regeringens bedömning av arbetslösheten är mer positiv för i år och nästa år; då ligger regeringens prognos 0,3 procentenheter lägre än SKR:s prognos. Prognosskillnaden åren 2025 och 2026 är tämligen liten. Regeringens prognos för KPIF-inflationen i år är mycket likvärdig SKR:s prognos men marginellt högre. Regeringens prognos för KPI-inflationen i år är dock klart högre. Regeringens prognoser för KPI och KPIF 2024 ligger högre än SKR:s prognoser, med störst skillnad för KPI. Frånsett bedömningsskillnader för KPIF, beror differenserna mellan KPI-prognoserna på skillnader i ränteantaganden. SKR antar att ränteläget kommer att sjunka tidigare än regeringen antar. Regeringen antar en löneökningstakt (enligt KL-statistiken) som i genomsnitt är cirka 0,3 procentenheter högre per år 2024–2026 än SKR:s senaste prognos. Detta pekar mot löneökningar som sammantaget vid slutåret 2026 är drygt 1 procentenhet högre än SKR:s februariprognos. Observera återigen att propositionens beräkningar lästes innan Industriavtalet var klart. Beloppstotalen för förslagen i vårändringsbudgeten tillsammans med ändringsbudgetar blir ovanligt liten, cirka 4 miljarder kronor. Detta är ungefär 10 procent av ”reformsumman” jämfört med motsvarande summering och tidpunkt för ett år sedan. I årets blygsamma satsning återfinns bland annat ökade försvarsutgifter (1,3 miljarder kronor) samt höjda (ej beskattningsbara) transfereringar till hushållen (1,2 miljarder kronor).

Regeringens skatteunderlagsprognos

Skatteunderlagsprognosen i regeringens vårproposition visar en ökning med totalt 23,5 procent under perioden 2022–2026. Det innebär ett skatteunderlag som är 0,7 procentenheter svagare under perioden än SKR:s bedömning från februari (cirkulär 23:07). Å ena sidan har regeringen en något starkare utveckling av lönesumman, å andra sidan är prognosen för ersättningar från socialförsäkringssystemen (pensioner, föräldraersättning, A-kassa med mera) än lägre. Det är i huvudsak år 2024 som regeringen räknar med lägre skatteunderlagstillväxt än SKR, men 2026 räknar syn på utvecklingen av BNP och lönesumman under prognosperioden jämfört med SKR. Skillnaden beror därmed främst på fördelningen av lönesumman och dynamiken för arbetade timmar. Regeringen har svagare utveckling för arbetade timmar men detta kompenseras av en högre löneutveckling.

Tabell 2. Aktuella skatteunderlagsprognoser från regeringen och SKR

Procentuell förändring

Prognos	2022	2023	2024	2025	2026
SKR, aktuell	5,4	3,8	4,6	4,4	4,0
Regeringen	5,0	4,4	2,4	4,5	5,3
SKR, aktuell ack	5,4	9,5	14,5	19,5	24,3
Regeringen ack	5,0	9,6	12,3	17,3	23,5

Källor: Regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner.

Den svaga utvecklingen 2024 förklaras främst av en mycket svag utveckling av lönesumman. Ökningen av arbetade timmar är 1,5 procentenheter lägre än SKR:s prognos. Jämfört med SKR är utvecklingen av skatteunderlaget sammantaget drygt 2 procentenheter svagare. Regeringen har därmed gjort en ordentlig prognosrevidering sedan Budgetpropositionen för 2023, en nedrevidering av ökningstakten med -1,1 procentenhet. Detta hänger ihop med att en något svagare BNP-utveckling jämfört med SKR:s bedömning, samt en annan bedömning av sysselsättning och medelarbetstid, slår igenom i betydligt färre arbetade timmar. Generellt ser regeringen en svagare arbetsmarknad i vårpropositionen (arbetade timmar åren 2023–2025) jämfört med tidigare, vilket dominerar prognosrevideringen även om det finns vissa motverkande faktorer.

År 2026 är ökningen av regeringens skatteunderlagsprognos starkare än SKR:s dito, drygt 1 procentenhet. Delvis förklaras det av att regeringen har en starkare BNP-tillväxt 2026 och en starkare återhämtning av antalet arbetade timmar efter några svaga år.

De skillnader som finns mellan faktisk och underliggande utveckling av skatteunderlaget 2023 är av samma storlek hos regeringen och SKR. Under ytan finns det dock effekter som går åt olika håll och bedömningen regeringen och SKR gör är samstämmig. Till exempel skriver regeringen att förslagen om vissa ändrade åldersgränser i skatte- och socialavgiftssystemet medför att den faktiska utvecklingen av kommunsektorns skatteunderlag väntas öka mer än den underliggande utvecklingen 2023. Att skillnaden inte är större 2023 beror på motverkande skatteregler, framför allt en höjd schablon för avdrag för resor till och från arbetsplatsen.

2 Finansiella mål inom Sätters kommun

2.1 Inledning

Sätters kommun skall ha en över tid stabil ekonomi. En stabil ekonomi är en grundläggande förutsättning för att kommunen skall klara de ålägganden som riksdagen har beslutat om och de satsningar som kommunen själv vill göra. Kommunen kan endast med en stabil ekonomisk grund fullfölja sina åtaganden gentemot kommunens invånare. Kommunens budget grundar sig på en anpassning av kostnaderna till de förväntade intäkterna och därigenom upprättas en budget i balans. Detta är ett grundläggande krav i kommunallagen som kommunen är skyldig att följa.

Kommunens bostadsbolag, Säterbostäder AB, skall uppvisa positiva resultat under planperioden. Det tidigare utgivna aktieägartillskottet på 9 Mkr har under 2014 återbetalats till kommunen. Återbetalningen har använts för att finansiera en nyemission på 9 Mkr i aktiekapital. Genom att öka aktiekapitalet möjliggörs en högre utdelning från bolaget. Beslut om utdelning tas på bolagets stämma efter avgiven årsredovisning.

Kommunen har ett åtagande för pensioner intjänade före 1998 som inte redovisas som skuld i kommunens balansräkning. Åtagandet kommer att infrias successivt i takt med att kommunalt anställd personal går i pension och kommunens kostnader för pensioner kommer att öka markant när de stora åldersgrupperna födda på slutet av 40-talet och början av 50-talet går i pension. Mer än 50 % av denna kostnadsökning kan finansieras via de medel som avsatts i kapitalförvaltning, i samband med försäljningen av Sätters Energiverk. Resterande kostnadsökning måste hanteras inom ordinarie ekonomiska ramar och för detta måste kommunen ha en finansiell beredskap.

En långsiktig prognos för Sätters kommun har arbetats fram och arbetet kommer att fortsätta där hänsyn tas till synpunkter och rekommendationer utifrån rapporten Långsiktig finansiell analys framtagen av PwC och en långsiktig pensionsprognos från Skandikon. Översyn av de finansiella målen har gjorts som resulterar i förslag på nya finansiella mål med fokus på långsiktighet och genomsnitt över tid.

2.2 Intäktsutvecklingen

Tre saker är av avgörande betydelse för intäktsutvecklingen; befolkningsutvecklingen, skatteunderlagets utveckling, det kommunala utjämningsystemets utformning samt statens anslag till detta.

Befolkningsutveckling

Befolkningsutvecklingen i Sätters kommun har varit positiv från 2015 till 2017 och har därefter stagnerat under 2018 och 2019 då tillgången på lediga bostäder varit begränsad.

Befolkningsutvecklingen tog sedan fart och ökade under 2020 med 68 personer och under 2021 med 81 personer. Befolkningen har fortsatt att öka under 2022 med 29 personer till 11 271 invånare per den 31 december 2022.

Förslag till befolkningsprognos

Befolkningsprognos i enlighet med budgetdirektiv 2024-2026. Beräkningsgrunden uppgår till 11 330 för budget 2024, 11 380 invånare för budget 2025 och 11 480 för budget 2026.

Skatteintäkter och generella bidrag

De egna skatteintäkterna och bidraget från inkomstutjämningen är beroende av hur skatteunderlaget, de totala taxerade inkomsterna, utvecklas. Det exakta utfallet är inte tillgängligt förrän vid definitiv taxering i november året efter inkomståret. Vid budgeteringstillfället bygger intäktsberäkningen på prognoser för det framtida utfallet. Kommunen använder sig av de prognoser som görs av Sveriges kommuner och regioner (SKR), 4-5 gånger per år. För de egna skatteintäkterna görs en justering utifrån historiska utfall. Den senaste skatteunderlagsprognosen är från 2023-02-16.

Det har skett stora förändringar vad gäller skatteintäkter och generella bidrag under 2020 där extra bidrag beslutades/aviserades för 2020 och för kommande år, covid-19 relaterade bidrag och ökning av riktade bidrag. I budgetunderlaget har regeringens äldreomsorgssatsning på 4 miljarder inkluderats. Äldreomsorgssatsningen är ett riktat permanent statsbidrag, utan krav på bemanning eller liknande. Detta bidrag har tidigare hanterats som ett generellt bidrag men från 2024 hanteras det som ett riktat bidrag och ingår i den sociala sektorns ram.

I skatteunderlagsprognosen per 2022-10-22, som ligger till grund för de beslutade budgetdirektiven 2024-2026, uppgick de förväntade intäkterna för år 2024 till ca 808 mkr. Den senaste skatteunderlagsprognosen per 2023-02-16 innebär en ökning av skatteintäkter och generella bidrag/utjämning för 2024 med 8,5 mkr till 817,1 mkr.

Inga ytterligare generella medel till kommuner i vårpropositionen.

Nedan visas fördelningen över skatteintäkter och generella bidrag för åren 2021-2026 enligt den senaste skatteunderlagsprognosen per 2023-02-16.

Skatteunderlagsprognos	Utfall	Utfall	Budget	Prognos	Plan	Plan	Plan
<i>per 2023-02-16</i>	2021	2022	2023	2023	2024	2025	2026
Inkomstutjämning	109,4	126,9	140,5	137,9	143,6	151,5	156,9
Kostnadsutjämning	-14,3	-19,5	-10,9	-10,3	-10,5	-10,6	-10,9
Regleringspost	33,1	31,0	17,2	26,3	25,5	19,1	15,4
Införandebidrag	2,3	0,0	0,0				
LSS-utjämning	-1,2	1,2	-1,3	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Välfärdsbidrag	5,5	5,9	10,0	5,5	0,0	0,0	0,0 *)
Fastighetsavgift	34,7	34,9	37,5	36,2	36,5	36,5	36,5
	169,5	180,4	193,0	194,7	194,2	195,4	196,9
Skatteintäkter	543,3	564,3	595,7	596,7	623,0	648,0	674,2
Slutavräkning innevarande år	12,7	13,1	-1,7	-1,5	0,0	0,0	0,0
Slutavräkning tidigare år	1,8	3,6	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0
	557,8	581,0	594,0	596,1	623,0	648,0	674,2
Total	727,3	761,4	787,0	790,8	817,1	843,4	871,1

*) Äldreomsorgssatsning har inkluderats för år 2021-2023

2.3 Resultatmål

Målet över tid har varit att resultatet skall överstiga 2 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Plusresultatet är inte en vinst utan ett överskottsmål, som bl. a skall täcka:

- Inflationssäkring av eget kapital. Vid ett nollresultat minskar det egna kapitalet i reala värden med kostnaden för inflationen
- Finansiellt sparande för framtida behov som investeringar, och pensionsåtaganden
- Marginaler för osäkerheter i intäkter och kostnader

Nytt resultatmål

En översyn av resultatmålet har genomförts och kommunen kommer att behöva öka resultatmålet till minst 3% i genomsnitt av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning för att kommunen skall kunna hantera ökade behov av investeringar de kommande åren och det ökade lånebehovet. Med fokus på långsiktighet så kommer beräkning och analys att göras för kommande tioårsperiod. I samband med budget och framtagning av budgetdirektiv kommer årliga resultatmål att föreslås vilka kan variera med anledning av omvärldsfaktorer och kommunens satsningar/fokusområden.

Resultatmål för 2024 och planperioden 2025-2026:

Resultatmålet är lagt på det balanskravsavstämda resultatet, där hänsyn tagits till såväl avkastning som tillskott från kommunens pensionsmedelsförvaltning.

Kommunen påverkas starkt av omvärldsfaktorer med kostnadsökningar, höga pensionskostnader, löneökningar, kraftigt ökade räntekostnader mm. Kommunen befaras göra ett stort underskott. På grund av det ansträngda ekonomiska läget behöver åtgärder för besparingar tas fram och investeringsnivåerna kommer att behöva anpassas under perioden. Besparingar föreslås kunna göras med 15 mkr och sedan kan nivån på uttag av pensionsmedel anpassas.

Förslag på effektiviseringsåtgärder kan indelas i personalfrågor som berör anställningsstopp, återbesättningsprövning, pensionsavgångar, vikarieverksamhet, sjuktal, tjänstesamverkan mellan sektorer mm. Besparingsåtgärder i form av verksamhetsanpassning behöver också göras som kan innebära att tex införa inköpsstopp, se över servicenivåer, konsultuppdrag, bidrag, lokaler/hyresavtal, mark & skogsbestånd samt att minska investeringsnivåer.

Resultatmålet kommer inte att kunna uppnås under perioden.

2.4 Investeringar

Investeringsbehovet är fortsatt stort. För att inte kostnaderna för investeringar ska ta alltför stort utrymme av den kommunala kakan behöver investeringsnivåerna anpassas i storlek och tid. Mål för självfinansieringsgrad är viktigt och med självfinansiering menas det likvida utrymme som skapas av kommunens resultat och nivån för avskrivningar. Undantag från självfinansieringsgraden kan beslutas av kommunfullmäktige för enskilda objekt.

Exempel på investeringsbehov:

- Lokalöversyn
- Underhåll på befintliga lokaler
- Anläggningar vatten och avlopp
- Infrastruktur
- Digitalisering

I arbetet med framtagning av långsiktsprognos för Sätters kommun framgår det att det finns stora kommande investeringsbehov men kommunen kommer att behöva prioritera och omfördela bland investeringsprojekt. Första fokus bör vara på effektiviseringsinvesteringar och kärnverksamhet. På grund av det ansträngda ekonomiska läget behöver investeringsnivåerna anpassas och investeringar behöver skjutas fram i så stor utsträckning det är möjligt.

Preliminära ramar enligt budgetdirektiv 2024-2026 (KF 2022-12-15) uppgår till totalt 240 mkr, där de preliminära nivåerna per år är jämt fördelade över tidperioden med 80 mkr per år.

Det är svårt att nå 100% upparbetningsgrad genom att kommunen inte kan påverka samtliga faktorer kopplat till genomförande av olika investeringar, t.ex. förseningar kan uppstå av olika anledningar såsom materialbrist, resursbrist, överklagan mm. En rimlig upparbetningsgrad baserad på historiska fakta ligger kring ca 70%-80%. Utfallet för 2022 uppgick till 58% och för 2023 beräknas upparbetningsgraden uppgå till 60%. I förslaget till investeringsbudget har en upparbetningsgraden lagts till som uppskattas till 60% för 2024 och därefter 65 % per år. Beräkningar av finansiella mål görs med hänsyn tagen till upparbetningsgrad per år och ligger till grund för framtagning av de finansiella rapporterna.

Budget för 2024 föreslås uppgå till 109,4 mkr och med antagande om en upparbetningsgrad på 60% blir det 65,7 mkr.

Förslag till mål för självfinansieringsgrad:

Målet för självfinansieringsgraden föreslås vara att minst 60 % av investeringarna skall vara självfinansierade med beräkning per år och över en 4 års period. Vid behov av större investeringar kommer självfinansieringsgraden att kunna variera och vara lägre eller högre vissa år, vilket tas fram i budgetarbetet. Beräkningar av självfinansieringsgrad görs exklusive nytt särskilt boende till år 2024.

Målet på 60 % kommer inte att kunna uppnås under perioden 2024-2026.

2.5 Skuldsättning

Sätters kommun hade en låneskuld 2022-12-31 på 350 mkr. Under 2023 beräknas upplåning öka med 110 mkr leder till att låneskulden beräknas uppgå till 460 mkr vid årets slut. Under 2024 beräknas låneskulden öka med 40 mkr och under perioden 2025-2026 beräknas låneskulden öka med 50 mkr per år. Ökad upplåning resulterar i ökade räntekostnader som påverkas av ränteutvecklingen.

Sätters kommun har haft en jämförelsevis låg skuldsättningsnivå. Det har även kommunens bostadsbolag, Säterbostäder AB. Både kommunen och bostadsbolaget står dock inför stora investeringar som kräver ökad upplåning, och skuldsättningen behöver styras. I riktlinjer för god ekonomisk hushållning har därför ett skuldsättningstak införts.

Nytt mål för skuldsättning

Nytt mål för skuldsättning med ett lånetak har införts, vilket innebär att beräkning görs av den faktiska skuldsättningen inom kommunkoncernen i förhållande till kommunens invånare.

Beräkningen görs på kommunkoncernens totala låneskulder per invånare.

Total fastställd låneram av Kommunfullmäktige för Sätters kommun och för kommunens bolag uppgår till 975,4 mkr för 2024 och innebär ett lånetak på 86 000 kr per invånare.

Kommunfullmäktige fastställer låneram för Sätters kommun och för kommunens bolag varje budgetår. För 2024 uppgår kommunens låneram till 500 mkr samt kommunen kan utnyttja krediten på 38 mkr på kommunens koncernkonto. Sätters kommun skall såsom egen skuld ingå borgen för Säterbostäder AB:s låneförpliktelser upp till totalt högsta lånebelopp på 435 mkr och för Sätters Kommuns Fastighets AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 2,4 mkr.

Långsiktigt mål för kommunkoncernens totala lånetak är 90 000 kronor per invånare.

Ökad upplåning resulterar i ökade räntekostnader som påverkas av ränteutvecklingen.

2.6 Pensionsförvaltning

Vid försäljningen av Sätters energiverk avsattes 70 mkr till kapitalförvaltning för framtida pensionskostnader. 1998 placerades dessa medel i aktiv kapitalförvaltning hos två förvaltare. I det reglemente som reglerar hur förvaltarna får placera kapitalet har angetts att huvuddelen skall vara placerat i räntebärande värdepapper. Aktiemarknadens svängningar har påverkat kapitalets utveckling. När kursutvecklingen har varit god har avkastningen bidragit till att förbättra kommunens kapital. Vid nedgången i börserna sjunker värdet. För att motverka svängningar i kapitalets värde, är kapitalet placerat i Statliga realränteobligationer samt övriga räntebärande värdepapper. Detta ger en långsammare, men mer stabil värdeökning.

Kommunen skall för varje år ta ett beslut om hur mycket av pensionsfonden som skall utnyttjas för pensionsutbetalningar. Fonderingen av pensionsmedel, och utnyttjandet av de fonderade medlen kan utgöra grund för att frånga kravet på balans i budget och bokslut. Budgeten kan underbalanseras med det belopp som används ur fonden.

Kostnader för utbetalda pensioner finansieras upp till ca 7,5 mkr per år av skattemedel. För belopp över denna nivå tillskjuts medel från pensionsförvaltningen. Mål för pensionsförvaltningen behöver anpassas för perioden med anledning av det ansträngda ekonomiska läget.

3 God ekonomisk hushållning

Kommuner ska enligt kommunallagen (2017:725) ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. Om kommunen har en resultatutjämningsreserv (RUR) ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den.

God ekonomisk hushållning råder när de verksamhetsinriktade målen uppnås samtidigt som de finansiella målen är uppfyllda.

RUR (Resultatutjämningsreserv)

Sätters kommun har en resultatjämningsreserv vars syfte är att utjämna normala svängningar i skatteunderlaget över konjunkturcykeln för att skapa större stabilitet för verksamheterna. Resultatutjämningsreserven ska användas när kommunen i en balanskravsutredning uppvisar ett negativt resultat som beror på en svag utveckling av skatteunderlaget.

Medel får disponeras ur RUR när följande förutsättningar är uppfyllda;

- den årliga förändringen av rikets skatteunderlag understiger den underliggande genomsnittliga ökningstakten för riket de senaste tio åren,
- ett negativt resultat skulle uppstå vid en balanskravsutredning om medel inte tillförs

Resultatutjämningsreserven får maximalt uppgå till ett belopp som motsvarar 3 % av skatter, generella statsbidrag och utjämning.

Ett preliminärt beslut om reservering till och disponering ur resultatutjämningsreserv tas i samband med beslut om budget. Slutligt beslut tas i samband med beslut om årsredovisning för det aktuella året.

Disponering av RUR

Ett sätt att avgöra om RUR får disponeras är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Enligt SKR:s nuvarande prognos skulle det vara möjligt att RUR får disponeras för 2023 och 2025 genom att det årliga värdet väntas understiga det tioåriga genomsnittet.

4 Mål för verksamheten

4.1 Vision

Säter är en välkomnande kommun.

- Vi bygger framtiden genom engagemang och samarbete.
- Vi skapar framtidstro och livskvalitet.
- Vi strävar mot ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle.

4.2 Strategiska mål

Ett rikare liv

Alla människor har behov av att känna samhörighet. Fritid är den tid vi inte är i skola eller på jobb. Rik fritid innebär rekreation och social gemenskap som är tillgänglig för alla. Rik fritid stimulerar och skapar välbefinnande. Fler människor ska kunna utöva och ta del av det ökande utbudet av organiserade och oorganiserade aktiviteter och sysselsättningar.

Ett miljöarbete på väg mot en hållbar kommun

Säters kommun tar sitt ansvar för vår gemensamma framtid. De nationella och regionala miljömålen ligger till grund för ett ansvarsfullt och strategiskt lokalt miljöarbete. Kommunens verksamheter ska utveckla ett förhållningssätt som innebär kloka beslut och agerande utifrån ett miljöperspektiv. Vi ska bidra till att öka kunskap, förmåga och motivation till ett miljö/klimatmedvetet förhållningssätt.

En omsorgsfull boendeutveckling

I Säters kommun ska det alltid vara möjligt att bo, i miljöer som är hälsofrämjande och som upplevs passa den egna levnadssituationen. I all planering och byggnation är hållbarhet prioriterat. Det innebär att miljöpåverkan minimeras, att det möjliggör att människor kan skapa och upprätthålla goda sociala relationer och ger möjlighet att leva rika liv. Det är tryggt att bo och leva i Säters kommun.

En bra start i livet

Alla i Säters kommun ska ha en egen försörjning och ett liv med god hälsa. Unga ska ha förutsättningar för att göra val i livet baserat på förmågor och intressen. De unga årens upplevelser och lärande ska öka barn och ungas förmåga och motivation att delta i samhällslivet och den demokratiska processen.

En stimulerad tillväxt

I Säters kommun ska det vara möjligt att etablera, bedriva och utveckla många sorters företagande. Det innebär att vi ska öka vår förmåga att kunna bistå med planlagd mark, bistå med att hitta lokaler och tillsammans med näringslivet arbeta för goda kommunikationer, tillgång till kompetens och företag som ligger i framkant av utvecklingen.

En uppdragsbaserad kommun

Sätters kommun ska erbjuda den kommunala service som människor behöver och vill ha nu och framöver. Det kräver att vi utvecklar en ännu mer kompetent organisation som anpassar sig, är innovativ och vågar prova nya metoder. Kommunen utvecklar förhållningssätt som innebär att invånare och andra som kommer i kontakt med oss i högre grad upplever att vi är professionella, och ger effektivt och behovsanpassat bemötande.

5 Övriga planeringsgrunder

Utöver de finansiella målen och verksamhetsmålen styr även andra faktorer det ekonomiska utrymmet för kommunens verksamheter. I dagsläget är det framför allt omvärldsfaktorer som har stor påverkan på kommunens ekonomi.

Kommunfullmäktige fastställer följande beräkningsgrunder som skall användas i beräkningen av kommunens kostnader.

5.1 Personalkostnadsökningar och övriga kostnadsökningar

Personalkostnader utgår från SKR:s prisindex för kommunal verksamhet med anpassning till lokal ambitionsnivå. För perioden 2024-2026 används SKR:s antaganden.

SKR:s prisindex för kommunal verksamhet	Prognos per 2022-10-20				
	Budget 2023 <i>per 2021-09-30</i>	2023	2024	2025	2026
SKR	2,50%	3,2%	3,3%	3,4%	3,3%
Sätters Kommun	1,90%	3,2%	3,3%	3,4%	3,3%

Kostnader för pensioner ökar dramatiskt under 2023 och 2024. Enligt pensionsprognosen från Skandia ökar kostnader för pensioner och pensionsförsäkringar med ca 18 mkr för 2023, vilket motsvarar en ökning med ca 44%. För 2024 ökar kostnaderna med drygt 1 % men för år 2025 visar prognosen på en minskning med ca 20 %.

PO-påslag för 2023 är 44,53 % i kommunerna för år 2023 och PO-påslag för 2024 beräknas öka ytterligare till 45,6 % men för 2025 vara tillbaka på tidigare nivå på 40,5 %. Antagande görs att 40,5% gäller även för 2026. Arbetsgivaravgifterna enligt lag uppgår fortsatt till 31,42%.

Avsättning för underhåll fastigheter

Enligt regelverket för komponentavskrivningar skrivs t ex komponenterna i en fastighet av på olika tidslängder. När den är avskrivna och ska ersättas behandlas den som en ersättningsinvestering som skrivs av på samma tidslängd. Detta innebär att behovet av avsättning för underhåll kommer att

minska med tiden och ersättas av investeringsmedel. Det kommer dock att finnas kvar vissa åtgärder som bokförs som underhåll. Fördelningen mellan avsatta medel för underhåll och ersättningsinvestering behöver klargöras ytterligare. I avvaktan på detta bör avsättningen för underhåll ligga kvar på nuvarande nivå 80 kr/kvm.

Kostnader för kost och lokalvård

Kostnaderna för kost och lokalvård beräknas utifrån satt ambitionsnivå med hänsyn tagen till beslutade antaganden om kostnadsökningar för personal och övriga kostnader. Hänsyn tas även till förändringar i beställande nämnds beställningar.

Övriga kostnader

Finns index för kostnadsuppräknings angivna i avtal om köp av tjänster och varor används dessa. För kostnader som inte styrs av avtal används Riksbankens bedömning av KPIF:s utveckling. KPI med fast ränta (KPIF) är ett mått på underliggande inflation och syftar till att ta bort effekten av förändrade räntesatser från KPI. Inflationen (KPIF) var 2,4 % under 2021 och har ökat drastiskt under 2022 och beräknas ligga kvar på en hög nivå under 2023 för att sedan minska.

	2022	2023	2024	2025
KPIF	7,5 %	5,0 %	1,5 %	1,7%

5.2 Räntekostnader

Räntekostnaderna har ökat kraftigt under 2022. Extern räntesats för av kommunen upptagna lån beräknas till 1,8% för 2023 och förväntas öka till mellan 2 % och 3 % under 2024-2026. Vid bedömningen av räntesats har Riksbankens prognos för reporäntans utveckling använts och kommunens beräknade genomsnitt för de kommande åren.

Intern räntesats för beräkning av kapitalkostnader är satt till 2,0 % för 2024. Avstämning av internräntan kommer att behöva göras under perioden.

5.3 Avgifter

Utrymmet för avgiftshöjningar i de kommunala verksamheterna är begränsat. För VA och Renhållning har kommunen sedan flera år en full avgiftsfinansiering. För äldreomsorg och barnomsorg finns maxtaxor som begränsar kommunens möjlighet att avgiftsfinansiera verksamheten. På övriga områden har avgifterna relativt liten effekt på kommunens ekonomi.

De möjligheter som finns att öka avgiftsfinansieringsgraden måste dock övervägas och förslag på reviderade avgifter skall där detta är möjligt lämnas i samband med budgetförslagen från nämnder och sektorer. Förslag till avgiftshöjningar skall även redovisas separat som egna ärenden och särskilt beslut om dessa skall tas i Kommunfullmäktige.

5.4 Driftbudgetramar totalt

Totala preliminära driftbudgetramar framräknade utifrån ovanstående ekonomiska mål och övriga planeringsgrunder:

2025: 843,0 mkr

2026: 871,0 mkr

Nedbrutna budgetramar för respektive nämnd och sektor redovisas för budget 2024. Nämnderna och KS skall lägga förslag till en budget som inryms i den preliminära ramen. Behöver åtgärder vidtas för att åstadkomma detta skall förslag med konsekvensbeskrivningar inlämnas med budgetförslaget.

5.5 Budgetteknik

Ekonomienheten kommer liksom tidigare år att utsända tekniska anvisningar för budgetmaterialets utformning. Allt material samlas i nätverket under V:/Budget/Budget 2024.

6 Driftbudgetramar per nämnd/sector

Förslag driftsbudget 2024 för nämnder, Kommunstyrelsesektor och verksamheter i samverkan:

FÖRSLAG DRIFTBUDGET 2024	Nämndernas behov 2024					Budgetberedning 2-3 maj			
	Budget 2023	Kostnadsökning 2024	Volymförändring 2024	Besparingar	Summa Åskat 2024 Inkl bespar.	Förslag budget i balans	Förslag Ny ram 2024	Prel ram 2024	Åskande utöver prel ram 2024
<i>1000-tal kr</i>									
Nämnd/förvaltning									
Kommunstyrelsen	94 095	4 965	-2 375	0	96 685	-1 380	95 305	103 996	-8 691
Kommunstyrelsen exkl pension	63 398	2 778	2 000	0	68 176	-1 380	66 796	64 666	2 130
Pensioner (exkl pensionsförsäkr)	14 862	-803			14 059		14 059	14 059	0
Pensioner (pensionsförsäkr)	11 460	2 990			14 450		14 450	14 450	0
Försäljning mark	-4 000		4 000		0		0	0	0
Reserv till löneökning PU	1 000		-1 000		0		0	0	0
Reserv oförutsedda kostnader	7 375		-7 375	0	0		0	10 821	-10 821
Verksamhet i samverkan	15 880	1 151	0	0	17 031	0	17 031	16 198	833
Räddningstjänst Dalamitt	13 650	1 050			14 700		14 700	13 923	777
Överförmyndare i samverkan ÖiS	1 050	21			1 071		1 071	1 071	0
Upphandling GNU	1 180	80			1 260		1 260	1 204	56
Samhällsbyggnadsnämnd	48 425	2 281	1 281	-1 311	50 676	-1 000	49 676	49 395	281
Miljö- och byggnämnd	4 990	229		-129	5 090	-200	4 890	5 090	-200
Kulturnämnd	17 810	1 445			19 255	-400	18 855	18 166	689
Barn- och utbildningsnämnd	315 200	20 206	1 650		337 056	-6 000	331 056	321 504	9 552
Socialnämnd	300 970	8 584	17 072		326 626	-6 000	320 626	306 989	13 637
Revision	1 090	22			1 112	-20	1 092	1 112	-20
Pensionsförsäkringar från finanserna	-11 460	-2 990	0	0	-14 450	0	-14 450	-14 450	0
SUMMA	787 000	35 893	17 628	-1 440	839 081	-15 000	824 081	808 000	16 081
<i>Pensioner (pensionsförsäkr)</i>	<i>11 460</i>	<i>2 990</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>14 450</i>	<i>0</i>	<i>14 450</i>	<i>14 450</i>	<i>0</i>
Total inkl försäkring	798 460	38 883	17 628	-1 440	853 531	-15 000	838 531	822 450	16 081

I skatteunderlagsprognosen per 2022-10-22, som ligger till grund för de beslutade budgetdirektiven för 2024-2026, uppgick de förväntade intäkterna för år 2024 till ca 808 mkr. Den senaste skatteunderlagsprognosen per 2023-02-16 innebär en ökning av skatteintäkter och generella bidrag/utjämningsbidrag för 2024 med 8,5 mkr till 817,1 mkr.

Nämndernas totala behov för 2024 uppgår till 839,1 mkr och inklusive pensionsförsäkringar på 14,5 mkr uppgår de totala nettokostnaderna till 853,5 mkr. Kostnaden för pensionsförsäkringar brukar ligga utanför driftsbudgeten och hanteras inom finanserna tillsammans med räntekostnaderna. Utrymmet inom finanserna kommer dock inte att räcka fullt ut för både försäkringskostnader och räntekostnader. Kommunen uppvisat ett stort underskott i driftsbudgeten där besparingar föreslås kunna göras med 15 mkr. Förslag till ny ram per nämnd har beräknats genom en procentuell fördelning i dagsläget. Förslagen driftsbudgetram för 2024 uppgår till 838,5 mkr.

Arbete med att ta fram åtgärder för att uppnå en budget i balans för 2023 har startats upp. Åtgärdsplan för budget i balans för 2024 och framåt kommer att genomföras i enlighet med ett förslag på ett nytt arbetssätt och ny arbetsmetodik. Revidering av tidplanen för kommande arbete med budget 2024-2026 har föreslagits. Till reviderad budget behöver således fördelningen per nämnd/sector anpassas i enlighet med förslag på åtgärder som framtas för budget i balans.

7 Investeringsbudget 2024-2026 per nämnd

Preliminära ramar enligt budgetdirektiv 2024-2026 (KF 2022-12-15) uppgår till totalt 240 mkr, där de preliminära nivåerna per år är jämt fördelade över tidperioden med 80 mkr per år.

Det är svårt att nå 100% uppbyggnadsgrad genom att kommunen inte kan påverka samtliga faktorer kopplat till genomförande av olika investeringar, t.ex. förseningar kan uppstå av olika anledningar såsom materialbrist, resursbrist, överklagan mm. En rimlig uppbyggnadsgrad baserad på historiska fakta ligger kring ca 70%-80%. Utfallet för 2022 uppgick till 58% och för 2023 beräknas uppbyggnadsgraden uppgå till 60%. I förslaget till investeringsbudget har en uppbyggnadsgraden lagts till som uppskattas till 60% för 2024 och därefter 65 % per år. Beräkningar av finansiella mål görs med hänsyn tagen till uppbyggnadsgrad per år.

Budget för 2024 föreslås uppgå till 109,4 mkr och med antagande om en uppbyggnadsgrad på 60% blir det 65,6 mkr.

På grund av det ansträngda ekonomiska läget finns behov av att sänka investeringsnivåerna under perioden.

Förslag till investeringsbudget 2024-2026 per nämnd/sector:

Nämnd	Budget 2023 (inkl överförda medel)	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2024-2026
kkkr					
Antagande uppbyggnadsgrad	60%	60%	65%	65%	64%
Totalnivå med uppbyggnadsgrad	88 076	65 650	83 512	85 600	234 763
Totalnivå	146 793	109 417	128 480	131 693	369 590
Kulturnämnd	347	367	780	1 293	2 440
Barn- och utbildningsnämnd	2 000	3 500	2 000	2 000	7 500
Socialnämnd	4 700	500	500	500	1 500
Samhällsbyggnadsnämnd skattefinansierad	77 652	48 500	48 700	63 200	160 400
SBN VA/Renhållningsenhet	54 194	49 650	70 800	60 000	180 450
MBN	500	0	0	0	0
Kommunstyrelsen	5 700	5 400	4 200	3 200	12 800
KS IT-enhet	1 700	1 500	1 500	1 500	4 500

8 Finansiella rapporter

8.1 Resultaträkning

RESULTATRÄKNING	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens intäkter	150 031	150 679	173 180	173 180	179 518	180 381	186 631
Verksamhetens kostnader	-827 236	-852 905	-924 611	-945 986	-958 447	-963 056	-996 423
Avskrivningar	-32 757	-33 943	-36 000	-33 500	-45 700	-46 200	-45 800
VERKSAMHETENS NETTOKOSTN.	-709 962	-736 169	-787 431	-806 306	-824 629	-828 875	-855 592
Skatteintäkter	557 778	581 040	594 010	596 146	622 951	647 955	674 184
Generella statsbidrag och utjämning	169 536	180 397	193 008	194 655	194 184	195 420	196 908
VERKSAMHETENS RESULTAT	17 352	25 268	-413	-15 505	-7 494	14 500	15 500
Finansiella intäkter	2 565	3 276	2 209	2 209	2 132	2 072	1 974
Finansiella kostnader	-980	-2 498	-7 470	-11 000	-14 400	-21 000	-23 000
RESULTAT E. FINANSIELLA POSTER	18 937	26 046	-5 674	-24 296	-19 762	-4 428	-5 526
Pensionsförvaltning	-1 918	-13 725	1 099	2 600	1 050	1 000	950
ÅRETS RESULTAT	17 019	12 321	-4 575	-21 696	-18 712	-3 428	-4 576
<i>Resultat i % av skatteintäkter/ generella bidrag</i>	2,3%	1,6%	-0,6%	-2,7%	-2,3%	-0,4%	-0,5%
Justerat resultat	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Resultat	17 019	12 321	-4 575	-21 696	-18 712	-3 428	-4 576
Avkastning pensionsmedel	1 918	13 725	-1 099	-2 600	-1 050	-1 000	-950
Andra justeringar	-1 282	947	0	1 000	0		
Tillskott pensionsmedel	0	0	0	0	15 000	7 400	7 400
Resultatutjämningsreserv	0	-4 500	5 674	5 674	4 762	0	0
Justerat resultat	17 655	22 493	0	-17 622	0	2 972	1 874
<i>Resultat i % av skatteintäkter/ generella bidrag</i>	2,4%	3,0%	0,0%	-2,2%	0,0%	0,4%	0,2%
Skatteintäkter	727 314	761 437	787 018	790 801	817 135	843 375	871 092

8.2 Balansräkning

BALANSRÄKNING	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Materiella anläggningstillgångar	609 364	734 802	878 750	831 250	851 200	888 512	928 312
Finansiella anläggningstillgångar	35 143	36 251	36 252	36 252	37 361	37 361	37 361
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	645 499	771 519	915 994	868 494	889 553	926 865	966 665
Exploateringsmark	3 593	1 842	3 800	3 800	3 800	3 800	3 800
Övriga kortfrist. fordr.	84 751	116 983	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000
Pensionsmedel, omsättn.tillg.	136 723	122 998	113 243	125 598	125 598	110 598	103 198
Kassa och bank	6 301	11 530	4 407	22 431	23 272	47 773	61 002
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	231 368	253 353	191 450	221 829	222 670	232 171	238 000
SUMMA TILLGÅNGAR	876 867	1 024 872	1 107 444	1 090 323	1 112 223	1 159 036	1 204 665
Årets resultat	17 019	12 321	-4 575	-21 696	-18 712	-3 428	-4 576
Resultatutjämningsreserv	5 936	10 436	4 762	4 762	0	0	0
Övrigt eget kapital	452 999	465 518	483 513	483 513	466 579	447 867	444 439
EGET KAPITAL	475 954	488 275	483 700	466 579	447 867	444 439	439 863
Pensionsavsättning	12 947	12 644	13 194	13 194	13 806	14 047	14 252
Långfristiga lån	240 000	350 000	460 000	460 000	500 000	550 000	600 000
Övriga långfrist. skulder	10 726	12 231	10 550	10 550	10 550	10 550	10 550
Långfristiga skulder	250 726	362 231	470 550	470 550	510 550	560 550	610 550
Kortfristiga skulder	137 240	161 722	140 000	140 000	140 000	140 000	140 000
SKULDER	387 966	523 953	610 550	610 550	650 550	700 550	750 550
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	876 867	1 024 872	1 107 444	1 090 323	1 112 223	1 159 036	1 204 665
Soliditet	54%	48%	44%	43%	40%	38%	37%

9 Tidplan budget 2024

Tidplan för budgetarbetet – våren 2023

2022-11-08	KSAU-Förslag till reviderad budget 2023-25, budgetdirektiv 2024-26 med preliminära ramar
2022-11-08	Regeringen presenterar Budgetpropositionen, SKR publicerar cirkulär/EkonomiNytt
2022-11-29	KS-Förslag till reviderad budget 2023-25, budgetdirektiv 2024-26 med preliminära ramar
2022-12-15	KF-Fastställer reviderad budget 2023-25, budgetdirektiv 2024-26 med preliminära ramar
2022-12-15	SKR Skatteunderlagsprognos, cirkulär, EkonomiNytt, definitiva PO-pålägg 2023
2022-12-20	BUN/SN-Lämnar beställning till kostenheten
2022-12-31	Detaljbudget 2023 och ev. reviderade nämndplaner inlämnas till ekonomienheten
2023-02-16	SKR-Skatteunderlagsprognos med Cirkulär/EkonomiNytt
2023-02-28	Interna poster skall vara klara och inlagda i nätverket. Hyror, städ- och kostkostnader, telefon, årsavgifter för myndighetsutövning, etc.
2023-03-15	Budgetsamtal 2024-2026 och verksamhetsgenomgångar 2022
v 10-16	Nämndbehandling av budgetförslag 2024-2026
<i>Beslut per nämnd/ sektor:</i>	
2023-04-04	KS - Kommunstyrelsesektorns budgetförslag (21 mars KSAU)
2023-04-12	Barn- och Utbildningsnämnd
2023-04-13	Socialnämnd
2023-04-13	Kulturnämnden
2023-04-19	Miljö- och Byggnämnd
2023-04-26	Sambällsbyggnadsnämnd
2023-04-05	Deadline för inlämning av budgetförslag
2023-04-12	Sektorbredning av förslag till drift- och investeringsbudget
2023-04-17	Regeringens vårproposition
2023-04-18	SKR Cirkulär/EkonomiNytt om Vårpropositionen
2023-04-27	SKR-Skatteunderlagsprognos, prognos utjämningsystemen/LSS 2023, Cirkulär/EkonomiNytt
2023-04-27/28	Möjlighet för partier till möte inför budgetberedningen – information, frågor mm.
2023-05-02/03	Budgetberedning/KSAU
2023-05-16	SKR-Ekonomirapport maj 2023
2023-05-30	KS-Behandlar budgetförslag 2024-26
2023-juni	Central budgetförhandling 11 § MBL
2023-06-12	Samrådsgrupp: Budget i balans
2023-06-15	KF-Beslutar om budget för 2024-26

Tidplan för budgetarbetet – hösten 2023

2023-08-21	Utökat samrådsmöte med nämndpresidier: Åtgärdsplan för budget i balans, uppstart nämndplanarbete
v33-52	Nämnder och KS arbetar och fastställer åtgärdsplan för budget i balans
2023-08-24	SKR-Skatteunderlagsprognos, Cirkulär, MakroNytt 2/2023
2023-09-11	Samrådsgrupp: Budget i balans
2023-09-20	Regeringens budgetproposition /SKR Cirkulär om budgetpropositionen
2023-10-02	Deadline för inlämning av reviderad budget 2024
2023-10-05	SKR-Skatteunderlagsprognos
2023-10-05	Sektorberedning av reviderad budget 2024
2023-10-09	Samrådsgrupp: Budget i balans
2023-10-17	KSAU-Beredning reviderad budget 2024-26, budgetdirektiv 2025-27 med preliminära ramar
2023-10-17	SKR Ekonomirapport oktober 2023
2023-11-07	KS-Behandlar reviderad budget 2024-26, budgetdirektiv 2025-27 med preliminära ramar
v 46	MBL 11 § reviderad budget
2023-11-30	KF-Beslut om reviderad budget 2024-26, budgetdirektiv 2025-2027 preliminära ramar, tidplan
2023-12-14	SKR-Skatteunderlagsprognos, cirkulär och MakroNytt 3/2023, PO-pålägg mm
2023-12-20	BUN/SN-Lämnar beställning till kostenheten
2023-12-31	Detaljbudget 2024 och ev. reviderade nämndplaner inlämnas till ekonomienheten

Bilaga 3 Förslag investeringsbudget 2024-2026

Ärende KS2023/0049 Tjänsteskrivelse Budget 2024-2026 Sätters kommun

Preliminära ramar enligt budgetdirektiv 2024-2026 (KF 2022-12-15) uppgår till totalt 240 mkr, där de preliminära nivåerna per år är jämt fördelade över tidperioden med 80 mkr per år.

Förslag Investeringsbudget 2024 - 2026

Prel ram enl budgetdirektiv 2024-2026: 240 mkr
80 mkr per år

Nämnd	Budget 2023 (inkl överförda medel)	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2024-2026
kkkr					
<i>Antagande upparbetningsgrad</i>	60%	60%	65%	65%	64%
Totalnivå med upparbetningsgrad	88 076	65 650	83 512	85 600	234 763
Totalnivå	146 793	109 417	128 480	131 693	369 590
Kulturnämnd	347	367	780	1 293	2 440
Barn- och utbildningsnämnd	2 000	3 500	2 000	2 000	7 500
Socialnämnd	4 700	500	500	500	1 500
Samhällsbyggnadsnämnd skattefinansierad	77 652	48 500	48 700	63 200	160 400
SBN VA/Renhållningsenhet	54 194	49 650	70 800	60 000	180 450
MBN	500	0	0	0	0
Kommunstyrelsen	5 700	5 400	4 200	3 200	12 800
KS IT-enhet	1 700	1 500	1 500	1 500	4 500

Kulturnämnd

1000-tal kr

Projekt nr	Objekt klartext	Typ av investering	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
	Summa		347	367	780	1 293
960200	Inventarier, mörkläggnings St Skedvi	Inventarier		200		
960000	Konst	Konst	60	80	80	80
960050	Konst mötesplats, Särskilt boende (0,5%-regeln)	Konst	87	87	200	713
960900	Bibliotekssystem		200			
	Åsgårdarna, modern besöksanläggning				500	500

Kommentar

- 1) Mörkläggnings/solskydd Stora Skedvi
2) Årlig investering, höjning +20tkr 2024-2026

Barn- och utbildningsnämnden

1000-tal kr

Projekt nr	Objekt klartext	Typ av investering	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
	Summa		2 000	3 500	2 000	2 000
	Inventarier och verksamhetanknutna åtgärder, samt arbetsmiljöåtgärder i befintliga lokaler inom BUN:s verksamhetsområde	E	2 000	2 000	2 000	2 000
	Förskola 2 Säter	N		1 500		
	2020 KG 5 klassrum + grupprum	N				

Socialnämnden

1000-tal kr

	Typ av investering	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Summa (tkr)		4 700	500	500	500
Sociala sektorn	Inventarier	500	500	500	500
Nytt gruppboende LSS	Inventarier	200			
Nytt särskilt boende	Inventarier	4000			

Kommunstyrelsen

1000-tal kr

Projekt nr	Objekt klartext	Typ av investering	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
	Summa		5 700	5 400	4 200	3 200
	Inventarier utbyte	E	100	100	100	100
	Inventarier KF-salen	N		200		
	Vägs skylt	N		1 000		
	Exploateringsmedel	N	1 000	1 000	1 000	1 000
	Medborgarbudget		700	700	700	700
	Bredband/Fiber	N	1 000	1 000	1 000	0
	Digitalisering (IT)	N	1 000	1 000	1 000	1 000
	Nytt intranät, ny version hemsida (kommunikation)	E	1 500			
	Investeringsfond idrottsanläggning	E	400	400	400	400

KS IT-enhet

1000-tal kr

Projekt nr	Objekt klartext	Typ av investering	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
	Summa		1 700	1 500	1 500	1 500
998000	It-utrustning	E	200	200	200	200
998003	IT Infrastruktur	E	500	500	500	500
	<u>It-utveckling i skolan</u>					
998004	Reinvesteringar	E	500	500	500	500
998008	Digitala verktyg		500	300	300	300

Miljö- och byggnämnd

1000-tal kr

Projekt nr	Objekt klartext	Typ av investering	Prioritet 1, 2 eller 3	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
	Summa			500	0	0	0
	Ärendehanteringssystem Bygg	N	1	500			

Gata

	2024	2025	2026
Reinvestering infrastruktur	3 000	4 000	4 000
Energisparåtgärder	2 000	2 000	2 000
Gång- och cykelvägar	500	1 500	1 500
Trafiksäkerhet och tillgänglighet	1 000	1 000	2 500
Infrastruktur och yttre miljö kopplat till SÄBO	1 500		
Morbyvägen Åtgärder kopplat till samtida infart Mora By	1 000	1 000	
Gruvplan etapp 1 (Staden-Dalen)	11 500	9 000	
Informationsskylt	2 000		
Trafiksäkerhetshöjande åtgärder Finnbo			
Uppställningsplats tung trafik Kullsveden			
Parkområdet kring Präst Källa			
Infrastruktur genomfart och järnväg Säter - Uppgång salutorge	1 000		
Infrastruktru genomfart och järnväg Säter - Konstnärlig utsmy	1 000		
Präst Källa	2 500		
Infrastruktur Skönviksområdet	3 000		
Maskinutrustning			300
Parker och allmänna platser	300		700
Total skattefinansierat	48 500	48 700	63 200

SBN VA/Renhållningsenhet (taxefinansierat)

VA

Ledningsrenovering
Forts. utveckling Ulvsjön
Upprustning Ulsvshyttan ARV
Sammankoppling Norbo - Ulvshyttan
Sammankoppling Arkhyttan-St Skedvi
Sammankoppling Bispergshyttan - Uppbo
§6 områden, Uggelbo
§6 områden, Nordåker
§6 Dalkarsnäs
§6 Dammsjön
§6 Fortsättning övriga
Fibrening VV
Ombyggnad pumpstation (maskin)
Reinvestering anläggning och maskiner
Nödvattenförsörjning
Vattenkiosker
Reservkraft
Nytt verk, vägval & bygg
Överföringsledning projektering
Reservvatten Solvarbo
Vattendom
Minskad bräddning Säter
Minskade bräddutsläpp, gustafs

2024	2025	2026
8 000	6 000	6 000
3 000		
		6 000
		700
	1 000	15 000
15 000	15 000	
		1 000
300	300	300
5 500	2 500	6 500
500	500	
		2 000
1 000	1 000	1 000
15 000	40 000	5 000
	4 000	4 000
500	500	500
		500

Renhållning

Åtgärder ÅVC
Sopbil och källsortering
Fyrfackskär och utveckling ÅVS
Bredare väg till ÅVC

2024	2025	2026
500		
350		10 000
		1 500

Total taxefinansierat

49 650

70 800

60 000

Säter kommun står inför ett extremt tufft ekonomiskt läge.

De närmaste åren kommer tillgängliga resurser komma att ha avgörande betydelse i kommande beslut. Investeringar och drift kommer behöva prioriteras. Även om det känns tråkigt att bromsa kommunens utveckling genom att ompröva investeringstakten, så måste det nu till ett ansvarstagande som till synes kanske anses torrt och tråkigt. **Kommunen måste prioritera de lagstadgade kärnverksamheterna, allt utöver det måste bromsas för att mäta med det ansatta ekonomiska läget.**

Många av våra sektorer har äskat mer medel, pengarna som kommunen inte har. Vi önskar därav att det är av vikt att verksamheterna tillsammans med kommunens ekonomiska expertis ser över vad som kan sparas in på äskat belopp utöver ram.

Vi anser också att våra tjänstemän som kan sin verksamhet har rätt spetskompetens för att ta de beslut som krävs för att nå de bästa förutsättningarna i det ansträngda läget. Vi politiker ska jobba med politiska förslag och "vad" som ska göras, "hur" detta ska göras är tjänstemännens prioriteringar utefter verksamhetens behov.

Vi måste börja dränera innan vi tapetserar vår organisation. Hur tråkigt den än känns är det där vi står om vi ska klara kommande utmaningar. Med en ödmjuk hand lämnar vi över motorsågen till tjänstemännen, vi har varit tydliga med vilka politiska prioriteringar som krävs.

Nu krävs det att vi tittar på "need to have" och prioriterar bort "nice to have".

Caroline Willfox,

Oppositionsråd och gruppledare Moderaterna i Säter.

Roger Karlsson,

Vice gruppledare Sverigedemokraterna i Säter

Stefan Dångart,

Gruppledare Liberalerna i Säter